

В рамках модуля Жана Моне
«Європейська якість навчання
для кращої успішності учнів»
(No 620287-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА І МІЖНАРОДНА ОСВІТА – 2023:

горизонти інновацій

Матеріали
VII Міжнародної
наукової
конференції
25 травня
2023 року

Київ 2023

Національна академія педагогічних наук України
Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки
Інститут педагогіки НАПН України
Відділ порівняльної педагогіки
Unitatea de Cercetare în Educație,
Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație (România)
Wydział Studiów Pedagogicznych, Uniwersytet
im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Rzeczpospolita Polska),
Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji w Cieszynie, Instytut Pedagogiki,
Uniwersytet Śląski w Katowicach (Rzeczpospolita Polska),
Katedra Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Szczeciński (Rzeczpospolita Polska)
Інститут цифровізації освіти НАПН України
Інститут професійної освіти НАПН України
Тернопільський обласний комунальний інститут
післядипломної педагогічної освіти
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Українська асоціація дослідників освіти

За підтримки
Програми ЄС Erasmus + в рамках Модуля Жана Моне
«Європейська якість навчання
для кращої успішності учнів» (620287-EPP-1–2020–1-UA-EPPJMOMODULE)

**ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА І МІЖНАРОДНА ОСВІТА – 2023:
ГОРИЗОНТИ ІННОВАЦІЙ
МАТЕРІАЛИ VII Міжнародної наукової конференції
25 травня 2023 року, м. Київ**

**COMPARATIVE AND INTERNATIONAL EDUCATION – 2023:
HORIZONS OF INNOVATIONS
BOOK of ABSTRACTS of the 7th International Conference
25 May, 2023, Kyiv**

В рамках модуля Жана Моне
«Європейська якість навчання
для кращої успішності учнів»
(№ 620287-EPP-1–2020–1-UA-EPPJMO-MODULE)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Підтримка Європейською Комісією створення цієї публікації не передбачає підтримку її змісту, який відображає думку тільки авторів, і Комісія не може нести відповідальності за будь-яке використання інформації, яка тут міститься

Київ 2023

УДК 337.013.74(100+477):005.745(082)

*Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 7 від 26 червня 2023 року)*

Рецензенти: **Т.М. Засєкіна**, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора Інституту педагогіки НАПН України

Н.О. Приходькіна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2023: горизонти інновацій : зб. матеріалів VII Міжнародної наукової конференції (Київ, 25 травня 2023 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред. О.І. Локшиної. – Київ–Тернопіль : Крок, 2023. – 336 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-692-804-1>

ISBN 978-617-692-804-1

До видання увійшли матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2023: горизонти інновацій» (Київ, 25 травня 2023 р.), що присвячено актуальним проблемам середньої, вищої, професійної освіти та освіти дорослих у компаративній перспективі; методологічним орієнтирам педагогічної компаративістики. Представлено матеріали щодо відповіді міжнародної спільноти на виклики воєнного стану.

Для розробників освітньої політики, дослідників, управлінців, вчителів, викладачів, здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук, студентів.

УДК 37.013.74(100+477):005.745(082)

Тези подано в авторській редакції. За зміст публікацій і достовірність результатів досліджень відповідальність несуть автори

The views, information or opinions expressed in this Book of Abstracts are solely those of the Conference participants

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Олег Топузів (голова), доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, віцепрезидент НАПН України, директор Інституту педагогіки НАПН України

Світлана Сисоєва (співголова), доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, академік-секретар Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України

Олена Локшина (співголова), доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України

Валентина Радкевич, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, Директор Інституту професійної освіти НАПН України

Олександр Петровський, кандидат історичних наук, доцент, Директор Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти

Оксана Овчарук, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій Інституту цифровізації НАПН України

Марина Бойченко, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Оксана Заболотна, доктор педагогічних наук, професор, професор Уманського державного університету імені Павла Тичини, Президент Української асоціації дослідників освіти, координатор модуля проєкту ЄС Жан Моне «Європейська якість навчання для кращої успішності учнів» Програми ЄС Еразмус+

Ana-Maria Dalu, Director, Unitatea de Cercetare în Educație, Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație (România)

Ciprian Fartusnic, Cercetător Științific Principal, Unitatea de Cercetare în Educație, Centrul Național de Politici Educaționale și Evaluare (Romania)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

наукові співробітники відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України:

Оксана Глушко, кандидат педагогічних наук (голова)

Аліна Джурило, кандидат педагогічних наук, доцент, старший дослідник

Світлана Кравченко, кандидат історичних наук

Оксана Максименко, кандидат педагогічних наук, доцент

Ірина Мельник, старший лаборант

Ніна Нікольська, кандидат педагогічних наук

Оксана Шпарик, кандидат педагогічних наук, старший дослідник

Конференцію організовано відділом порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України в рамках НДР 2021–2023 «Інноваційні тренди, практики і технології загальної середньої освіти в європейському та північно-американському регіонах» (Державний реєстраційний номер 0121U100246) та відповідно до плану роботи НАПН України на 2023 р., затвердженого Постановою Президії НАПН України від 22 грудня 2022 р., № 1-2/14-240

Анна Остапенко. Аналіз стратегічних документів фахових коледжів з підвищення освітніх компетентностей викладачів Литовської Республіки.....	211
Галина Пятакова. Досвід підготовки вчителя в країнах Вишеградської групи.....	215
Тетяна Павлова. Ціннісно-діяльнісний вимір екологічної освіти в початковій школі.....	220
Тетяна Пащенко. Сучасні інтерактивні технології як засіб розвитку професійної компетентності педагога у системі безперервної освіти.....	223
Лариса Петренко. Трансформація вищої освіти: використання цифрового потенціалу.....	227
Олена Пометун. Формування цінностей учнів – виклик сучасної освіти.....	229
Микола Пригодій. Викладання цифрової педагогіки: світовий досвід.....	233
Валентина Радкевич. Провідні тенденції розвитку публічно-приватного партнерства у сфері професійної освіти в країнах Європейського Союзу.....	238
Олександр Радкевич. Застосування електронних засобів оцінювання якості освіти в країнах Європейського Союзу.....	242
Юрій Рашкевич, Тетяна Семигіна, Юрій Баланюк. Порівняння Європейської та Національної рамок кваліфікації: досвід України.....	245
Тетяна Ремех. Актуальність європейської моделі громадянської освіти для України.....	249
Валентин Рогоза. Розвиток природничо-наукової компетентності учнів у ракурсі європейської якості навчання й вимог PISA.....	253
Марія Саюк. Підготовка освітніх лідерів в умовах магістратури в Нідерландах: основні підходи.....	254
Олексій Сисоєв. Розширення кола суб'єктів професійної підготовки фахівців із циркулярної економіки: досвід Республіки Польща.....	258
Світлана Сисоєва. Освіта на пограниччі. Полікультурна школа.....	260
Анастасія Ситнік, Марина Нетреба. Організаційно-педагогічні умови формування медіаграмотності учнів початкової школи.....	262
Віктор Сіткар, Степан Сіткар. Сучасний досвід Європи щодо покарання за прогули школи: компаративістичний аналіз.....	265
Наталія Січкарчук. Актуальні питання освіти дітей зі складними порушеннями розвитку.....	272
Валентина Снегірьова. Аудіювання як вид навчальної діяльності на уроках мовно-літературної галузі.....	276
Олеся Стойка. Деякі організаційні форми підвищення цифрової компетентності вчителя в Україні.....	279

СУЧАСНИЙ ДОСВІД ЄВРОПИ ЩОДО ПОКАРАННЯ ЗА ПРОГУЛИ ШКОЛИ: КОМПАРАТИВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Віктор Сіткар, к.психол.н, доцент

Тернопільський обласний комунальний
інститут післядипломної педагогічної освіти
м. Тернопіль, Україна

Степан Сіткар к.пед.н.

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна

Метою дослідження є з'ясування, в контексті компаративістики, особливостей покарання за прогули в школах ЄС та України.

Сьогодні, в умовах воєнного стану, який триває вже понад 455 днів, з моменту повномасштабного вторгнення рашистів в Україну, тема відповідальності за освіту дітей набула особливої гостроти. Зважаючи на те, що частина сімей через війну вимушено переїстилися за кордон ми поставили завдання порівняти особливості обов'язків батьків та вчителів щодо того, щоб дитина здобувала освіту: як в країнах ЄС, так і в Україні. Чи існує якась система покарань за систематичні прогули занять у школі або професійно-технічному закладі?

З'ясовано, що у більшості країн, куди виїхали українські діти, навчання у школі є обов'язковим. Якщо ж батьки не забезпечують здобуття освіти для своєї дитини, на батьків накладаються жорсткі санкції. Водночас у тих країнах, де для наших дітей освіта у країні перебування не є обов'язковою, замислилися над тим, чи навчаються всі діти в українських школах (Освітній омбудсмен України, 2023). Зокрема це спостерігається в Польщі, Словаччині, Литві. Тому Польща планує ввести обов'язкове навчання у польських школах.

Як правило, в країнах ЄС школа з'ясовує причини відсутності у школі, розробляє різні обов'язкові заходи для попередження прогулів, якщо ж дитина продовжує прогулювати школу, то на батьків (якщо дитині менше ніж 14 років) або на учнів (старше 14 років) накладаються суттєві штрафи. Розмір штрафу, у перерахунку на гривні, становить від 40 тис. грн. до 400

тис. грн. Наступне покарання за нездобуття освіти – громадські роботи, в'язниця, позбавлення батьківських прав (Освітній омбудсмен України, 2023).

Кодексом України про адміністративні правопорушення (ч. 1 ст. 184) передбачено такі види відповідальності батьків за невідвідування їх дітьми школи протягом десяти навчальних днів підряд з невідомих причин: попередження та штрафи, розмір якого за перше правопорушення може складатися від 850 до 1700 гривень, при повторному порушенні закону штраф буде збільшено від 1700 до 5100 гривень (Legalclinic, 2019; Кодекс України..., 2023).

В контексті дослідження виявлено, що в Німеччині діти віком від 6 до 16 років зобов'язані навчатися у школах. У цій державі існує поняття – пасивна відмова від навчання, за яку передбачена відповідальність, а саме:

- учень фізично присутній, але участі в уроці не бере;
- учень, який покинув школу, займається іншою діяльністю;
- учень рішуче й послідовно зриває уроки (Освітній омбудсмен України, 2023).

Якщо учень має кілька прогулів без поважних причин, школа розпочинає штрафну процедуру. Кожна школа розробляє власний документ щодо конкретних дій у разі прогулів – від попередження учня до накладення штрафу. Зазвичай після першого дня відсутності в школі без попередження або вибачення вчитель викликає учня або його законних представників і запитує про причини відсутності. Виклик записується в класний журнал.

Після трьох днів відсутності без виправданих причин, навіть якщо вони не є послідовними (тобто це можуть бути окремі три дні прогулів у різний час), учню буде надіслано письмове нагадування.

Якщо є ще три дні пропуску без поважних причин, класний керівник або адміністрація школи можуть надіслати повторне нагадування.

Якщо загалом є десять невинуватених днів пропуску (в окремих землях після п'яти днів відсутності), адміністрація школи повідомляє про це відповідні служби, що призводить до накладання штрафу.

Якщо учень не сплатить штраф, то суд накладає покарання щодо громадських робіт, а заробленими коштами з цієї роботи учень має заплатити штраф за пропуски уроків у школі. Розрахунок за роботу – 5 євро за відпрацьовану годину, тобто за штраф у 100 євро учень повинен виконати 20 годин соціальної роботи. Якщо учень відмовився від роботи – на нього можуть накласти покарання – арешт, зокрема арешт у вихідні дні.

Зауважимо, що шкільна освіта в Німеччині є обов'язковою, термін навчання залежить від федеральної землі та триває принаймні до 9-го або 10-го класу. Той, хто регулярно не приходить на уроки, вважається таким, хто покинув школу.

Незалежно від причин, які призвели до відмови від навчання у школі, це адміністративне правопорушення, що карається штрафом від 1000 (*40 380 грн) до 2500 (*100 950 грн.) євро (*орієнтовний розрахунок за курсом гривні до євро станом на 05.04.2023 р.). До 14-річного віку штраф сплачують батьки, після 14-річного – учень.

Штрафи залежать від федеральної землі. Варіюються від 35 євро на день у Бремені до можливих 2500 євро у Берліні.

Якщо батьки забирають дитину без згоди директора школи, можуть отримати штраф. У разі повторних порушень їх можуть притягнути до суворої відповідальності.

Що цікаво, німецька поліція активно перевіряє аеропорти на наявність сімей, які беруть участь у несанкціонованих шкільних канікулах. Також перевіряють узгодженість такого прогулу учня зі школою (Волошин, 2023).

У ході аналізу виявлено, що сьогодні служба освітнього омбудсмена України проаналізувала досвід інших країн (Польщі, Естонії, Швеції, Великобританії, Франції) щодо повернення дітей до навчання й покарання батьків. Зокрема, в контексті вищезазначеного виявлено, що в Польщі, згідно зі статтею 4 Закону про неповнолітніх, систематичні прогули занять у школі або професійно-технічному закладі свідчать про загрозу «деморалізації», і така ситуація надає право владі для втручання й використання виховних заходів для підтримки дитини.

В Польщі існує поняття обов'язкових вимог щодо освіти перед учнями та батьками, а їх невиконання – це невідвідування без поважних причин протягом одного місяця не менше ніж на 50% навчання. Через це учень може бути не атестованим з одного або кількох предметів.

Також через невідвідування закладу освіти можуть розпочати виконавче провадження в адміністративному порядку і накласти штраф. Розмір штрафу визначається залежно від обставин і може становити від 10 000 злотих (*86 100 грн) і до 50 000 злотих (*430 500 грн) (*орієнтовний розрахунок у гривні розрахований станом на 05.04.2023 р.). Крім того, у разі тривалої відсутності учня в школі або незарахування його до закладу, справа може бути передана до сімейного суду, який зобов'язаний

змусити батьків або законних представників відправити дитину до школи (Освітній омбудсмен України, 2023).

В Естонії, яка за результатами PISA 2018 року, є найкращою серед країн Європи, усі діти зобов'язані відвідувати школу після досягнення 7 років до 1 жовтня поточного року й до отримання основної освіти або досягнення 17 років. Батьки зобов'язані створити учню сприятливі умови вдома та передумови для участі в навчанні. Батьки також повинні співпрацювати зі школою, наприклад, переконатися, що школа має їхню дійсну контактну інформацію, ознайомитися з документами, що регламентують шкільне життя тощо. Учень має право і зобов'язаний виконувати навчальні завдання та брати участь у заняттях, передбачених для нього розкладом дня школи або індивідуальним навчальним планом.

Відсутність на навчанні допускається лише з поважних причин. Школа оцінює, чи можна вважати причини відсутності на заняттях поважними. Батьки зобов'язані повідомити школу про відсутність учня в перший день відсутності. Якщо на другий день відсутності дитини в школі батьки не повідомили про причину пропуску, школа зобов'язана зв'язатися з батьками. Якщо батьки не повідомили школу про відсутність учня і школа не може з'ясувати причину відсутності, школа повідомляє про це муніципальну або міську адміністрацію за місцем проживання учня не пізніше наступного дня після закінчення уроку. Місцева влада зобов'язана організувати заходи для з'ясування причин невиконання та забезпечити виконання шкільного обов'язку.

Відповідно до Закону про основні школи та гімназії, батьки, які не виконують шкільні обов'язки, можуть бути покарані штрафом до 200 одиниць, тобто штрафом до 12 000 крон (орієнтовно 30 000 грн), або громадськими роботами. Якщо школа не може зв'язатися з батьками або якщо заходи школи (бесіди, перебування після уроків) не дають результату, школа звертається до муніципалітету, який, своєю чергою, може звернутися до комісії в справах неповнолітніх. Порушенням закону, тобто невиконанням обов'язку навчатися у школі, вважається відсутність на 20% уроків протягом одного навчального семестру.

За згодою одного з батьків накладене на нього стягнення може бути замінено громадськими роботами, навчанням або заняттями з дитиною. Зайнятість на громадських роботах складає 10–50 годин у вільний від роботи та навчання час. Плата за громадські роботи відсутня. Якщо батьки

ухиляються від громадських робіт, накладений на них штраф буде стягнений у примусовому порядку (Освітній омбудсмен України, 2023).

За правилами Великої Британії, відсутність учня в школі може бути виправдана лише хворобою та лікарняним (довідкою). Батьки можуть просити відпустити дитину з занять, наприклад, за сімейними обставинами, але рішення про те, чи відпустити дитину та на який термін, приймає директор закладу.

Будь-яка відсутність без поважних причин карається. Найпоширенішим покаранням є штраф, який становить 60 фунтів стерлінгів (2750 грн) – штраф збільшується до 120 фунтів стерлінгів (5500 грн), якщо перший штраф не буде сплачено протягом 21 дня. Якщо гроші не виплачуються протягом 28 днів, батьків притягують до кримінальної відповідальності. Тоді штраф може зрости до 2500 фунтів стерлінгів (114 000 грн). Суд також може засудити батьків до громадських робіт або навіть до позбавлення волі на 3 місяці (Освітній омбудсмен України, 2023).

У Франції освіта є обов'язковою для дітей від трьох до шістнадцяти років, які проживають на території Франції, незалежно від їх національності. Дитина повинна відвідувати уроки, заплановані в її розкладі, якщо вона не має відпустки. Коли дитину записують до школи, батьків знайомлять із правилами внутрішнього розпорядку, які вони повинні підписати.

Невідвідування уроків допускається з таких причин:

- хвороба дитини (або когось із її родичів, якщо він потенційно заразний);
- події в родині (весілля, похорон тощо);
- перешкода, викликана аварією під час транспортування;
- коли дитина вимушена поїхати зі своїми законними представниками (поїздка не під час шкільних канікул);
- інша причина за погодженням із керівництвом школи.

Батьки повинні повідомити про відсутність дитини в школі, незалежно від причини. Якщо дитина відсутня у школі, вчитель негайно повідомляє про це адміністрації школи й зв'язується з батьками, щоб з'ясувати причину цієї відсутності. Усі прогули дитини фіксуються у файлі. У разі повторних пропусків директор школи зв'язується з батьками.

Після 4-х невинуватених пропусків протягом місяця директор школи скликає виховний колектив, і вони досліджують причини прогулів. Батькам пропонують різні заходи для врегулювання ситуації у відповідному до-

кументі, який батьки повинні підписати. Якщо після заходів прогули продовжуються, директор школи повідомляє відповідні органи про ситуацію, і батькам надсилається документ про зобов'язання та ризики покарання. Якщо прогули продовжуються, до роботи залучається прокуратура, і на батьків накладається штраф у розмірі 135 євро.

Якщо прогули загрожують здобуттю освіти, батькам загрожує 2 роки в'язниці та штраф у розмірі 30 000 євро. Якщо поліція виявить дитину на вулиці, в театрі чи громадському місці у навчальний час, її негайно доставлять до школи, де вона зареєстрована (Освітній омбудсмен України, 2023).

У Швеції на батьків покладається відповідальність за відвідування дитиною школи та навчання, тобто виконання дитиною своїх шкільних обов'язків.

Якщо учень не може прийти до школи через хворобу або іншу причину, батьки повинні якомога швидше повідомити про це школу. Учень, якому виповнилося 18 років, може сам повідомити про відсутність у школі.

При відсутності дитини у школі відбувається розслідування за участі учнів та батьків, і розробляються різні заходи для уникнення прогулів. Батьки зобов'язані виконувати всі розроблені заходи. Також на батьків можуть накласти штраф та інші види відповідальності.

Якщо прогули продовжуються, і батьки не в змозі гарантувати відсутність прогулів та навчання дитини, місцевий муніципалітет може доручити іншій людині виконувати обов'язки опікуна (Освітній омбудсмен України, 2023).

У Швейцарії освіта є безкоштовною для всіх, але в школі є штрафи. Наприклад, якщо учень не здав вчасно книгу в бібліотеку тощо. Це дозволяє виховати самостійність. Навчання у швейцарській школі помітно відрізняється від української освіти. Деякі деталі зовсім неочікувані. Також є суттєва різниця між цими двома країнами у проведенні батьківських зборів.

Крім того, школу пропускати без поважних причин не можна. Впродовж навчального року прогуляти можна лише 2 дні, про що потрібно заздалегідь повідомити вчителя (Бондар, 2023).

В Іспанії навчання в школі є обов'язковим для дітей віком 3–16 років. За невідвідування закладу освіти передбачили покарання. За прогули у школах карають чималими штрафами і навіть ув'язненням на строк від 3 до 6 місяців. У найгіршому разі можуть позбавити батьківських прав. Але ці правила швидше прописані формально, аніж активно діють.

Все ж штрафи відрізняються: їх встановлюють на місцевому рівні муніципалітети. Зазвичай вони не перевищують 1500 євро для серйозних випадків. Але, наприклад, у Мадриді штрафи можуть досягати 30 тисяч євро. Їх можуть застосовувати лише у випадках, коли дитина пропускає понад 20 відсотків занять на місяць (Волошин, 2023).

В Нідерландах – освіта не тільки право, але й обов'язок (Leerplicht, 2019). Країна надає безплатну освіту з 4-х до 18 років. До 12-ти років навіть підручники, зошити та інший інвентар – все за кошти держави (Livinginholland, 2023).

Проте, якщо дитина не прийшла в перший день після закінчення канікул до школи (або раніше від початку канікул кудись поїхала) і батьки ніяк не пояснили її відсутність, тоді їм загрожує штраф 100 євро (за день). Будь-які виправдання щодо відсутності дитини (захворіла під час канікул, відмінили літак, великі автомобільні корки... тощо) будуть перевіряти спеціально навчені люди (leerplichtambtenaren). Вони можуть, після перевірки (якщо це не правда) направити прогульників до суду. Як результат, це може бути штраф 100 євро за день, 600 євро на сім'ю, 900 за два тижні. Кожне наступне прогулювання школи буде обходитись дорожче. При багаторазових прогулах дітьми закладу освіти батькам може загрозувати в'язниця.

Зроблено висновок, що сьогодні в Україні існує проблема здобуття освіти дітьми, які перебувають за кордоном, бо у більшості країн існують правила обов'язкового навчання у школі країни перебування. Тому, ті учні, хто виїхали з батьками за кордон, не завжди мають змоги приєднуватися до онлайн уроків в Україні. І тут, як показує практика, трапляються різні ситуації: про відсутність на уроках дітей, які навчаються за кордоном, школа повідомляла у відповідні органи та вимагала повернутися в Україну, або на постійну відсутність дітей та невиконання ними завдань школа та педагоги «заплющують очі». Частина дітей, щоб не мати проблем, їхні батьки перевели навчатися на сімейну форму здобуття освіти або екстернат. Це дає змогу всім учасникам освітнього процесу (батькам, закладам освіти та ін.) уникнути адміністративних правопорушень передбачених Кодексом України. Українським законодавством не визначена відповідальність дитини за невиконання обов'язків щодо здобуття освіти, на відміну від досвіду країн ЄС та Великобританії. В Україні таку відповідальність несуть лише батьки.

Ключові слова: школа, прогули, покарання, компаративістика, країни ЄС.

Література

- Бондар, М. (2023). Неочікувані факти про навчання у школі Швейцарії: досвід, який має перейняти Україна. Вилучено 20 травня, 2023 з https://24tv.ua/education/navchannya-shkoli-shveytsariyi-fakti-pro-shkilnu-osvitu-batkivski_n2269239
- Волошин, М. (2023). Як карають за прогули уроків в Іспанії. Вилучено 24 травня, 2023 з https://24tv.ua/education/navchannya-ukrayintsiv-ispaniyi-za-shho-uchnyam-zagrozhuje-shtraf_n2289424
- Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1–21224). (2023, 15 квітня). Офіційний Вебпортал Парламенту України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#n2>
- Освітній омбудсмен України. (2023). Відповідальність батьків та учнів за здобуття шкільної освіти у країнах ЄС та Великій Британії. Вилучено 20 травня, 2023 з <https://eo.gov.ua/vidpovidalnist-batkiv-ta-uchniv-za-zdobuttia-shkilnoi-osvity-u-krainakh-yes-ta-velykiy-brytanii/2023/04/06/>
- Legalclinic. (2019). За пропуски учнями школи їх батьків може чекати штраф. Вилучено 20 травня, 2023 з <https://legalclinic.nlu.edu.ua/2019/12/17/za-propuski-uchnyami-shkoli-yih-batkiv-mozhe-chekati-shtraf/#:~:text=184>
- Livinginholland. (2023). Штрафи батькам школярів. Вилучено 19 травня, 2023 з <https://livinginholland.blog/shtrafi-netherland/>

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОСВІТИ ДІТЕЙ ЗІ СКЛАДНИМИ ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ

Наталія Січкачук, к.пед.н.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
заступник директора з НВР
НРЦ «Надія» Вишгородської міської ради
м. Вишгород, Україна

Сучасний вектор розвитку України передбачає впровадження подальших реформ в освітню систему, що спрямовані на розвиток та удосконалення підходів до навчання дітей з особливими потребами. Від-

Наукове видання

VII МІЖНАРОДНА
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

**ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА
І МІЖНАРОДНА ОСВІТА – 2023:
ГОРИЗОНТИ ІННОВАЦІЙ**

25 травня 2023 року, м. Київ

Збірник матеріалів

За заг. ред. О.І. Локшиної

Обкладинка, верстка, дизайн:
Ладоня К.Ю.

Підписано до друку 30.06.2023 р. Формат 60x84 1/16

Гарнітура PT Sans. Друк офсетний. Папір офсетний

Ум. друк. арк. 18,71

Наклад 300 пр.

Видавництво «Крок»

Свідоцтво ДК No.3538 від 30.07.2009 року

info@krokbooks.com

KrokBooks.com